

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ HASTANE ETİK KURULU YÖNERGESİ

Birinci Bölüm Amaç, Kapsam, Dayanak

Amaç

MADDE 1- Bu yönergenin amacı, Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde yürütülen her türlü sağlık hizmetinin etkinleştirilmesinde; akademik, idari ve hizmetli statüsündeki personelin hak ve sorumlulukları ile hasta haklarının korunması konusunda uyulacak etik kurallara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu Yönerge, Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde görev alan her akademik ve idari birimi ve çalışanları ile üretilen hizmetten faydalanma hakkına sahip hastaların uyması gereken etik kuralları belirleyecek kurulun kuruluş ve işleyişini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Bu Yönerge, 2547 sayılı yasanın 14. maddesine dayalı olarak düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM Tanımlar, Organlar

Tanımlar

MADDE 4-

Bu Yönerge'de geçen,

- Kurum;** Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi'ni,
- Rektör;** Uludağ Üniversitesi Rektörü'nü,
- Dekan;** Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı'nı,
- Merkez Müdürü;** Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü'nü,
- Hastane Etik Kurulu (HEK);** Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Etik Kurulu'nu,
- Hastane çalışanları;** Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde görev yapan tüm personeli (Öğretim Üyesi, Öğretim Elemanı, Yardımcı Sağlık Çalışanları, Öğrenci Hekim, Hemşire, Laborant ve Teknisyenler, İdari ve Teknik Hizmetler Çalışanları) ifade eder.

Hastane Etik Kurulu'nun Oluşumu

MADDE 5- HEK, 11 üyeden oluşur

Tıp Fakültesi Dekanı, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü, Atatürk Rehabilitasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Kükürtlü Kaplıcaları Müdürü, Cerrahi Tıp Bilimleri Bölüm Başkanı, Dahili Tıp Bilimleri Bölüm Başkanı, Temel Tıp Bilimleri Bölüm Başkanı, Hastane Etik Kurulu'nun doğal üyeleridir. Yönetici yardımcılarını gereğinde yöneticiler yerine görevlendirilebilir.

Dekanın önerisi ve Rektörün uygun görmesi ile; Adli Tıp Anabilim Dalı'ndan bir öğretim üyesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı'ndan bir öğretim üyesi, , Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü'nün ve Dahili Tıp Bilimleri Bölümü'nün en az beş yıllık profesörleri arasından, üç yıl süre için iki öğretim üyesi ve Rektör tarafından atanan bir hukukçu'dan oluşur. Görev süresi sona eren üye yeniden atanabilir.

MADDE 6- Mazeretsiz olarak birbiri arkasına üç toplantıya gelmeyen ya da zorunlu olarak dört toplantıya gelemeyen veya gelemeyeceği önceden belli olan üyenin yerine yenisi atanır. Kurul üyeliğinden çekilme ya da üyeliğin düşmesi Rektör onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer.

MADDE 7- HEK'in Başkanı Tıp Fakültesi Dekanı'dır. Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Başkan Yardımcısı'dır. HEK, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir Raportör seçer. HEK sekreteryası görevini Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü yürütür.

MADDE 8- HEK üyeleri, üyelikleri boyunca ve sonrasında, Kurul gündeminde tartışılan konuları, ilgili belge ve bilgileri gizli tutacaklarına ilişkin olarak Ek.1'de yer alan gizlilik sözleşmesini imzalarlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Çalışma Usulü

Hek'in Görev ve Yetkileri

MADDE 9- HEK;

1. **a.** Bağlı kurumlarda her türlü sağlık hizmetinin yürütülmesinde karşılaşılan tıp etiği sorunlarına ilişkin olarak, talep edilmesi halinde, sağlık hakkı ve mesleki değerlerle haklı çıkarılabilecek kararlar alınabilmesine yardımcı olmak üzere danışmanlık yapar, görüş üretir. Sağlık çalışanları veya hizmet alanlarca danışmanlık talep edilebilecek klinik etik sorunları, aşağıdaki konuları kapsayabilir *(bu başlıklarla sınırlı olmamak üzere)*:
 - **Eldeki kaynakların adil dağıtımı**
 - Eldeki kaynakları hastalar arasında dağıtabilmek için seçim yapmak
 - **Hasta özerkliğine saygı göstermek**
 - Yeterli / uygun biçimde aydınlatılmış hasta onamı almak,
 - Karar verme yeterliği olan hasta klinik olarak gerekli olduğu düşünülen tedaviyi reddettiğinde yapılması gerekeni belirlemek,
 - **Mesleki gizlilik ve özel yaşama saygı**
 - Belli bir olayda mesleki gizliliği ve/veya hasta mahremiyetini korumak için alınması gereken tutuma karar verebilmek,
 - Bulaşıcı hastalık, aile içi şiddet, cinsel sömürü gibi durumlar hasta sırrı olarak öğrenildiğinde yapılması gerekeni belirlemek,
 - **Hekim hakları**
 - Belli bir olayda hekim haklarının neler olduğunu öğrenmek *(örneğin bazı bulaşıcı hastalıklarda, sözlü-fiziksel şiddet söz konusu olduğunda hizmet sunma yükümlülüklerinin sınırları üzerine görüş almak)*

- **Hizmete erişim**
 - Hastanın güvencesi ve/veya var olan geri ödeme politikaları gereksinim duyduğu tanı veya tedavi hizmetini almasına yetmediğinde yapılması gerekeni belirlemek,
- **Yaşamın başlangıcı**
 - Yardımcı üreme teknikleri, prenatal testler, genetik tedaviler gebeliğin sonlandırılması, bedensel ve zihinsel engelli yeni doğanların tedavisi gibi tıbbi girişimlerin neden olabildiği etik sorunlarda karar verebilmek,
- **Yaşamın son dönemi**
 - Terminal dönemdeki hastaların tedaviyi reddetmesi veya yarıda kesmesi, yoğun bakım birimlerinde tedaviye başlanmaması, yaşam desteğinin sonlandırılması, bitkisel hayat ve beyin ölümü gibi durumların yarattığı etik sorunlarda karar verebilmek,
 - Sunulacak hizmetin işlevselliği ve yaşamın niteliğine katkısı tartışmalı olduğunda / Tıbbi girişim yararsız olduğunda izlenecek yola ilişkin görüş almak

HEK bu ve benzeri konularda yaşanabilecek etik ikilemlerin çözümüne yardımcı olmak amacıyla klinik etik danışım hizmeti verir. HEK kararları klinisyen için bağlayıcı değildir; öneri niteliğindedir. Mesleki bağımsızlığa müdahale anlamı taşımaz.

- b.** Hizmetin sağlık hizmetine erişim hakkı, hasta hakları ve mesleki değerlerle uyumlu olarak en üst düzeyde yürütülmesi için öneriler geliştirir,
- c.** Uluslararası standartlara uygun ilkeler oluşturur,
- d.** Etik kurallarının tüm hastane çalışanları ve hizmetten yararlananlar tarafından benimsenmesi için çaba harcar,
- e.** Gerekli hallerde etik kurallarının benimsenmesi ve özümsemi ile ilgili eğitim / öğretim programları düzenler
- f.** Görev ve sorumluluk tanımlarında karşılaşılan sorunlara ilişkin öneri geliştirir.

2. **a.** Hastane içinde hizmet veren tıbbi birimler arasındaki anlaşmazlıkları,
- b.** Her kim tarafından olursa olsun, kurumun ve mesleğin itibarını zedeleyen durumları,
- c.** Hastane çalışanlarının kendi aralarındaki iletişimde tıp etiği ile bağdaşmayan davranışları,

talep edilmesi halinde, mesleki değerler ışığında inceler ve görüş bildirir.

Toplanma Şekli ve Toplanma Çoğunluğu

MADDE 10- HEK, ayda en az bir kez olağan olarak kendiliğinden veya Başkanın çağrısıyla belirlenen yer ve saatte olağanüstü toplanır. Başkanın çalışmalara katılamaması halinde Başkan Yardımcısı toplantılara başkanlık yapar.

Toplantı ve Karar Çoğunluğu

MADDE 11- HEK, üye tam sayısının üçte ikisi ile toplanır. Oylamalar açık oyla yapılır. Kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır. Eşitlik halinde başkanın oyu ağırlıklıdır.

Çalışma Usulü

MADDE 12- HEK, kendisine iletilen başvuruları detaylı olarak inceler, gerekli araştırmayı en kısa sürede yapar ve bağımsız karar verir. Meslek ahlakı kuralları ve sağlık hakkını gözeterek verdiği kararlarını en kısa sürede ilgililere yazılı olarak bildirir ve Rektörlüğe bilgi olarak sunar. Bu süre iki ayı aşamaz. HEK, araştırmalarını gizlilik içinde yürütülür.

MADDE 13- HEK; araştırdığı veya incelediği konuyla ilgili olarak her türlü yazılı evrakı, dosyayı isteyebilir, gerekiyorsa ilgili kişilerle konuşabilir, kişilerin sözlü ya da yazılı görüşlerine başvurabilir.

MADDE 14- HEK; kendi üyeleri arasından seçeceği bir üyeye özellik arz eden bir konuyu ya da başvuruyu araştırması, gerekli verileri toplaması görevini verebilir. Bu üye yapacağı çalışmayla ilgili tüm bilgi, belge ve izlenimlerini kurula aynen aktarır.

MADDE 15- HEK; gerekli görmesi halinde gündemindeki bir konu ile ilgili olarak kurul üyesi olmayan bir kişiyi yazılı veya sözlü görüşünü almak üzere kurula davet edebilir veya bilirkişi tayin edebilir.

MADDE 16- HEK'in tüm kayıtları gizlilik esasıyla (*üye listeleri, tutanaklar, sunulan belgeler ve yazışmalar*) özel dosyalarda tutulur ve HEK karar tarihinden itibaren beş yıl süreyle saklanır.

Hastane Etik Kurulu'na Başvuru Koşulları

MADDE 17- HEK'e başvurular yazılı olarak Rektörlük, Tıp Fakültesi Dekanlığı, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü üzerinden yapılır. Şekil şartlarına uygun yapılmış olan her başvuru işleme konulur ve ilk toplantıda gündem maddesi haline gelir. Başvuru konusu olayın gerçekleşmiş olması halinde, başvuru süresi olayın gerçekleştiği veya öğrenildiği tarihten başlamak üzere bir aydır.

MADDE 18- HEK, Rektör'ün veya bir üyesinin talebine istinaden başvuru şartına bağlı olmaksızın da bir olay hakkında inceleme yapabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 19. Bu Yönerge, Uludağ Üniversitesi Senatosu'nun 31 Mayıs 2012 gün ve 2012-12 (10 nolu karar) sayılı oturumunda kabul edilmiştir.

YÜRÜTME

MADDE 20. Bu Yönerge hükümleri Rektör tarafından yürütülür.

Ek.1 Gizlilik sözleşmesi

Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastane Etik Kurulu Yönergesi'nin sekizinci maddesi uyarınca; Kurul üyesi olduğum sürede ve sonrasında, Kurul gündemine alınan konuları, ilgili belge ve bilgileri Kurul üyeleri dışındaki kişi ve kurumlarla paylaşmayacağımı Hastane Etik Kurulu üyesi olarak kabul ve taahhüt ederim.

İmza :

Ünvan / İsim :